

taller de creació

QUATRE AUTORS I ELS LLIBRES DIGITALS

Bel Bosck es defineix com a «creativista», en tant que col·lecciona aptituds per a la literatura, el periodisme, el disseny gràfic, la política i la música petarda. Actualment passa el temps a l'empresa més gran d'Espanya, la cua de l'INEM. Vides digitals: facebook.com/belbosck.projectes; Twitter: @belbosck; web: www.belbosck.com.

I dle

—Àvia, àvia, mira què he trobat!!

L'Àlícia se m'acosta corrent. Suada i amb els ulls brillants m'ensenya la seva troballa. És un tros de plàstic gris d'una mida semblant a la que tenien els llibres de butxaca, però molt més prim. A primera vista no ho reconec.

Filla d'una de les dones joves del campament, l'Àlícia és molt espavilada per l'edat que té. A les tardes l'ensenya a llegir amb un exemplar d'en *Massa gran* que algú va salvar de la crema. És un tresor que tenim a mitges. Quan el combustible torni a escassejar ja veurem què passa. Aquí els hiverns són molt durs, però un dels nois va trobar un dipòsit de gasoil en una masia abandonada i se'l va poder endur abans que els militars ho confisquessin tot.

Un dia em va preguntar l'edat i li vaig dir que podria ser la seva àvia. Llavors, li vaig explicar el significat de la paraula i des d'aleshores ja mai més m'ha dit pel nom.

—Què vol dir *I... idle*, àvia?

La nena m'atansa l'objecte, que finalment reconec.

—*Idle* no vol dir res en català, però si ho dius en anglès és una paraula que es fa servir quan una màquina no està activa o en ús. Justament el que li passa a aquesta.

—Saps què és, àvia? Saps què és? —diu l'Àlícia tota emocionada.

—On l'has trobat?

—Al cotxe! He ficat la mà dins l'escuma del seient i això era ben enfonsat a dins.

—Tan lluny has anat a jugar? Què et diu sempre la mare?

—En Pelut s'ha escapat i l'he anat a buscar. No ho faré més, però què és? Què és, àvia? Explica'm què és, sisplau!!

Amb «el cotxe» es refereix al meu cotxe, el que vaig fer servir per fugir i gràcies al qual vaig trobar el poblat fa justament vuit anys, els que ara té l'Àlícia. La seva mare estava embarassada quan vaig arribar. El vaig haver d'abandonar uns vuit quilòmetres muntanya avall, en una fondalada, perquè no fos visible des del camí. Ja no em recordava que havia amagat això a l'interior del seient, com si trafiqués amb drogues...

La part del darrera ha quedat una mica coberta de verdet, i del logo només se'n pot llegir «I DLE»

—Vine, seu aquí, que t'ho explico.

L'Àlícia se m'asseu a la falda. L'abraço i li faig un petó al front.

> **Il·lustracions:** Sóc la **Montse Mayol**, i em dedico al dibuix. Al matí il·lustro i a la tarda dono classes de dibuix i còmic a l'Escola d'Arts del Prat. El meu últim projecte ha estat il·lustrar, juntament amb la meva germana Rosa, el conte *Anem a fer la migdiada, una cantata d'estiu*, amb text d'Albert Riera i música d'Ultano Gómez, un encàrrec de l'Escola de Música del Gironès. També he il·lustrat per a editorials com Random House Mondadori (Lumen), editorial La Buganville, i per a revistes com *Clara* o *InStyle*, i he estat premiada pel disseny de diferents cartells i il·lustracions. Podeu veure tots els meus treballs al blog <http://montsemayolmas.blogspot.com/>. També em podeu seguir pel twitter @pinxulivadir.

—Saps el llibre que llegim cada dia a la tarda?
 —El d'en Pum?
 —Sí, el d'en Pum i en Massagan. L'únic llibre que llegim perquè és l'únic que tenim.
 —M'agrada en Pum...
 —Doncs això que has portat, l'*Idle*, quan existia el corrent elèctric i les màquines funcionaven sense haver d'utilitzar generadors solars com els que fa en Pau de tant en tant quan entre tots trobem peces que li van bé...
 —En Pau té dos generadors i ara diu que li falten només cinc peces per acabar-ne un altre... Diu que si tenim sort i trobem les peces, l'any que ve o l'altre potser l'acabarà.
 —Sí, maca. Tenim sort d'en Pau. D'altra gent no té tanta sort com nosaltres. Per això no has d'anar

tan lluny a jugar... Ara, fas molt bé de dur totes les peces que trobes.

Doncs això, com et deia, fa molts anys aquest aparell era com gairebé mil cinc-cents llibres d'en Massagan. Saps quants són mil cinc-cents?

—Sí. Mil cinc-cents són molts i molts!

—Sí, són molts i molts! Escolta, que hi has trobat alguna cosa més, a dintre del seient?

—També hi havia aquesta serp de juguina...

L'Àlicia es posa dempeus i de la butxaca dels pantalons en treu l'adaptador de corrent connectat al cable.

—Que bé, Àlicia! Quina alegria! Potser podrem llegir altres llibres a banda del d'en Massagan! Corre, vine, agafa-ho tot i anem a veure en Pau!

Bel Bosck

Jordi Dausà i Mascort (Cassà de la Selva, 1977) és mestre i escriu a estones perdudes. Ha publicat les novel·les *Manual de supervivència*, *Els Fak Eh* i *La caixa de joies*. També és autor d'una dotzena de relats breus repartits en diferents llibres col·lectius.

La tàctica infal·lible

En Robert tenia un truc infal·lible per lligar. Quan anava a la facultat en tren s'asseia al davant d'una noia que llegís una novel·la. Es fixava en el títol, encenia el portàtil i el googlejava (ell no era gens lector, i la majoria de títols li resultaven desconeguts). Quan havia après alguna cosa sobre el llibre passava a l'acció: «T'està agradant? A mi, el protagonista no em va convèncer, trobo que és un

personatge massa pla». Normalment les impressionava, i a partir d'aquí venia tot rodat. Al capdavall, el més important és fer una bona entrada.

Un dia es va fixar en una estudiant que tenia els cabells del color del foc. La noia va posar la mà a la motxilla i ell automàticament va encendre el portàtil. Però ella no va treure'n una novel·la, sinó un aparell rectangular, negre i lluent: un llibre digital. Guipant

del dret i del revés, a en Robert li va ser impossible endevinar què estava llegint la jove. La seva tàctica començava a fer aigües.

Al cap d'una setmana se la va trobar altra vegada i va optar per un atac frontal, preguntant-li a la desesperada què estava llegint. «No res, una novel·la», va respondre ella, mirant-lo als ulls per primera vegada. «Ah...», va barbotejar en Robert, que no sabia gaire bé com continuar. «A mi també m'agrada molt llegir». Després de dedicar-li un somriure cansat i artificial, la noia va murmurar «sí, ja...», i va concentrar-se en la pantalla de color perla.

Un cop a casa, en Robert va buscar informació sobre els llibres digitals i es va adonar que la Xarxa estava dividida: els uns, més romàntics, creien que mai no substituirien els llibres de paper, i els altres, que eren majoria, asseguraven que eren el futur. Al noi, que vivia en una capital de província, no li semblava pas que els llibres de paper estiguessin amenaçats de forma immediata, però potser a les grans ciutats era diferent.

Se li va ocórrer que els lectors de llibres digitals parlaven entre ells, de la mateixa manera que ho fan

els propietaris de gossos quan els treuen a passejar. L'endemà va visitar dues llibreries històriques del centre. A la primera no en tenien i a la segona, marginat en un racó, hi havia un únic model de llibre digital, tan solitari que feia basarda mirar-se'l. Va optar per una gran superfície i allà sí que n'hi havia per triar i remenar. Va comprar-ne un i l'endemà va dur-lo al tren, però la pèl-roja no hi era. Ni al cap d'una setmana, ni de dues. Va tornar-la a trobar dos o tres mesos després. La noia duia un aparell rectangular, blanc i lluent. En Robert va treure el seu llibre digital i, com de passada, va preguntar-li quin model tenia. «Llibre digital?». La noia va bufar i va arrufar una mica el nas, com si hagués sentit una barrabassada. «On vas amb aquesta antigalla? Jo tinc una *tablet*, que té moltes més aplicacions. Els llibres digitals estan acabats, són de l'època del meu avi!».

El jove va sentir com les galtes li cremaven, i es va preguntar com cony podia ser que el món anés tan de pressa.

Jordi Dausà i Mascort

Adrià Pujol Adrià Pujol és antropòleg i escriptor. Ha fet recerca en els àmbits de la religiositat popular i de les apropiacions festives de l'espai públic, en tant que cofundador de l'Observatori de la Vida Quotidiana. També és membre del consell editor de Pol·len Edicions. I, en el camp de la narrativa, ha escrit, entre d'altres obres, *Quin déu enamora*, *Biografia no autoritzada de Joseph Pujol*, *el Pe-tòman* i *Escafarlata d'Empordà*.

Desembolicar la pensa

He llegit *Tristos tròpics*, de Claude Lévi-Strauss, unes cinc vegades. Quasi l'he mastegat, su-bratllant-lo, tot fent la carrera d'antropologia. També l'he gaudit en un mas de la Garrotxa, entre becaïna i becaïna. O l'he fullejat al lemen i a Mèxic, quan els trajectes en autobús se'm feien eterns. L'he comprat en tres ocasions. L'una, per a mi. L'altra, per regalar-lo a algú que m'estimo. I la tercera, altra vegada per a mi, perquè el gos del mas de la Garrotxa me l'havia robat, i de propina n'havia escampat les pàgines per les feixes circumdants.

Canviant de tema, però no pas gaire, i al meu modest entendre, les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació) tenen dos tics principals: el miratge

de l'amuntegament i la fal·lera per la rapidesa. Es pot emmagatzemar una pila impensable d'informació, i aquesta es pot transmetre en un tancar i obrir d'ulls. Al meu modestíssim entendre, tanmateix, les noves joguines del poble —l'*e-book*, o les seves cosines, les tauletes digitals— ranquegen en els mateixos avantatges que prometen.

Però anem a pams: les fites de la ciència i les argücies de la tecnologia exciten la ment humana. Tan aviat creen rebuig com inflamen l'elogi bocabadat. Segur que hi hagué detractors de la roda, vet-ho aquí, i se sap d'entusiastes de la guillotina. Claude Lévi-Strauss es meravellava amb les piragües de balancí que manejaven uns aborígens amb tapabruts.

Hi ha més exemples. Poe es queixava, a principi del segle XIX, que els científics desmitificaven la realitat, la despullaven de fetilleries. Clamava, en la seva «Oda a la ciència»: «Ciència!, tu ets la veritable filla del temps!, / que alteres totes les coses amb tons ulls escodrinyadors». Marinetti, en canvi, com a bon fundador del futurisme, a principi del segle XX es mostrava impressionat, en la seva «Cançó de l'automòbil»: «Oh formidable monstre japonès d'ulls de forja!». I fins i tot en Brossa va fer tastelis amb les màquines. L'any 1977, quan els ordinadors eren diplodocus cançoners, el poeta experimentà la composició de sextines mitjançant un programari juràssic. La cafetera en compongué milers, és clar, però Brossa tan sols en salvà una, la seva famosa «Sextina cibernetica».

I així arribem al moll de l'os del que suava pensava, mentre desembolicava el regal de Reis. Se'ns

diu que el llibre electrònic té una memòria on caben tots els llibres escrits i per escriure. En segon lloc, se'ns diu que, d'aquí a no res, el lector podrà descarregar-se el text que vulgui, des d'on vulgui. I, finalment, se'ns assegura que el procés podria ser imparabile.

I jo em preguntava, en veu baixa: s'inventaran llibreters de confiança, però electrònics? Com ens ho farem, per Sant Jordi? Podré deixar el cafè amb gel damunt del meu exemplar electrònic de *Tristos tròpics*? I si un dia no tinc cobertura, ni endolls, què coi en faré, del meu *e-book* nou de trinca? Potser, per equilibrar la taula de llescar el pa, sempre coixa, però em sap greu, que el fòtil electrònic ens ha costat un ronyó i mig. I, de més a més, si el gos me'l potineja, juro que el mataré.

Adrià Pujol

El llop i el virus

Damunt del llit, dessota la vànova, el Llop Ferotge espera l'arribada imminent de la Caputxeta Vermella, amb cara de no entendre res. El camí s'ha fet molt llarg fins arribar a la casa i cruspir-se la iaia d'un sol mos. Pensava que tardaria menys des del roure on ha enganyat la nena, però la dreuera, vés a

saber per quina raó, s'ha fet estranya. De cop i volta la marrada, que coneix des que era un llobató, s'ha transformat en un viarany desconegut. El taral·lejar de la Caputxeta, allunyant-se amb els seus saltirons, ha esdevingut un eco inquietant. Quan ella ni tan sols el podia albirar, Llop Ferotge ha girat cua, i s'ha dirigit

Balta Navarro Vaig néixer un dia de tempesta, amb fort vent i trons (no vull dir que sigui un senyal, però és significatiu).

La meva infància va transcórrer entre Banyoles i Santa Pau (paradís infantil on passàvem les vacances, tant d'estiu com d'hivern). Toco la guitarra i canto, blues i rock sobretot, i m'agrada practicar esport cada dia. Tinc una obra de teatre estrenada: *El Grand Prix dels Miserables*. He col·laborat en un bloc de relats, i aquest estiu es va publicar la meva primera novel·la: *Travessia*. M'agradaria entrar en una màquina i sortir essent una mescla de Salinger, Capote, Bukowski i el Sánchez Piñol de *La pell freda*. La meva definició és aquesta: autodidacte, eclèctic, escèptic i un pèl hedonista.

a la velocitat del llamp en direcció al seu objectiu. I ha estat llavors, com si de cop i volta es despertés en un altre món, quan s'ha adonat que dins del bosc en passava alguna. Ha hagut d'interrompre la cursa amb brusquedat, derrapant, clavant les urpes, aixecant un núvol de pols molsosa que, per un moment, ha amagat la silueta d'un home estrofolari. Aquest, fent sonar una flauta, marcava el pas a una processó de rates, alegres i fetillades darrere seu. La melodia era enganxosa i, sense permís, les cames del llop s'han posat a marcar el ritme, a seguir el compàs. Llop Ferotge ha udolat a la lluna invisible i el Gat de Cheshire ha aparegut, amb el seu somriure irònic: «Què fas, Llop? Ara et distreus? No perdis més temps, t'espera el final d'un conte!» El gat ha marxat tal com havia arribat, fonent-se enmig d'una llampada enlluernadora. Mentrestant, dins un petit estanyol, un cigne majestuós perseguia i picossejava un aneguet negre que fugia esparidit. «Tu no ets lleig, aneguet —li deia el professor Tornassol, amb un pèndul oscil·lant enganxat entre polze i índex—, però sempre s'ha d'anar cap al

Nord!» Llop Ferotge ha entomat el missatge del savi i, seguint l'estrella Polar ha arribat, a la fi, a casa de l'àvia. Ha trucat i ha sentit la vella acostant-se pel passadís. Una veu travessava la porta: «Patufet, on ets?» «A la panxa del llop, per primer i últim cop!», ha contestat, tot abraonant-se sobre la iaia quan aquesta ha obert. Sí, ara espera la Caputxeta Vermella al llit que correspon, però un sentiment d'ansietat l'envaeix, el corrou. Tanca els ulls i mira de concentrar-se, buscant respostes, però està tenint una digestió pesada: hauria d'haver mastegat la vella abans d'empassar-se-la. Tanca els ulls més fort encara, arrufa el morro i aixeca les orelles. El ressò d'un lament arriba del fons de la boscúria. Sembla el plor de la Caputxeta. Abans de deixar-se vèncer per la son, mentre l'eco es fa més clar, pensa que el conte ha estat molt diferent aquesta vegada... «Coi de llibre electrònic! Em penso que hem descarregat un virus, princesa! No ploris, mel, que el pare ho arreglarà!»

Balta Navarro

